

PGI8 : *Meloidogyne chitwoodi* en/of *M. fallax* (Wortelknobbelnematoden)

Omschrijving : Het jaarlijks percentage conforme resultaten t.o.v. de controle van wortelknobbelnematoden (*Meloidogyne chitwoodi* en/of *M. fallax*) in het kader van het controleplan van het FAVV.

Resultaten :

Jaar	Aantal monsters	% conform	Limiet
2010	163	100 %	Niet van toepassing
2009	162	100 %	Niet van toepassing
2008	157	99,47 %	Niet van toepassing
2007	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	Niet van toepassing

Berekening van de indicator: Ten opzichte van 2009 was er in 2010 een status-quo. Ten opzichte van 2008, was er in 2009 een toename van 0,53 %.

Interpretatie : Deze indicator is een maat voor de aanwezigheid van wortelknobbelnematoden in de Belgische plantaardige productieketen. Een toename van de indicator, met name een toename van het percentage conforme monsters, toont dan ook een verbetering van de fytosanitaire situatie in België.

Deel van de keten waarop de indicator betrekking heeft : Primaire plantaardige productie, handel in planten en plantaardige producten (met uitzondering van invoeren uit derde landen en introducties uit andere EU-lidstaten), vermeerdering van planten.

Type plant of plantaardig product : Aardappelpootgoed (survey met systematische analyses), consumptieaardappelen (visuele survey met analyses indien symptomen), vollegrondsgroenten, granen en andere gewassen.

Categorie : Controle.

Verantwoording van de keuze van de indicator: De aanwezigheid op het Belgisch grondgebied van schadelijke quarantaineorganismen zoals wortelknobbelnematoden zou economische schade kunnen veroorzaken aan de producties van planten (vooral wortelgroenten en knolgewassen zoals schorseneren, wortelen, aardappelen) en plantaardige producten. Het is dus absoluut noodzakelijk om toe te zien op het behoud/verbetering van de fytosanitaire situatie, door te controleren of deze organismen niet aanwezig zijn.

Bijkomende informatie : In 1996-1997 werd de aanwezigheid van *M. chitwoodi* evenals *M. fallax* in België vastgesteld.

Deze twee nematodensoorten parasiteren zowel op monocotylen als dicotylen en hebben een zeer groot aantal waardplanten zoals de aardappel, tomaat, biet, tarwe, schorseneer en de wortel.

Wortelknobbelnematoden worden gekenmerkt door de vorming van knobbels op de wortels.

De verspreiding van *M. chitwoodi* en *M. fallax* kan gebeuren via besmette grond die aan de landbouwmachines blijft kleven, via het gebruik van besmet uitgangsmateriaal, via geïnfecteerd pootgoed of bloembollen of via besmet irrigatiewater.

Meer informatie over wortelknobbelnematoden is beschikbaar op het volgende adres : http://www.afsca.be/productionvegetale/maladies/nematodesagalles/documents/2008-04-14_ficheMcf_20080414_FR.pdf.

Wettelijk kader :

1. Richtlijn 2000/29/EG van de raad van 8 mei 2000 betreffende de beschermende maatregelen tegen het binnenbrengen en de verspreiding in de Gemeenschap van voor planten en voor plantaardige producten schadelijke organismen.
2. Koninklijk besluit van 19/11/1987 betreffende de bestrijding van voor planten en voor plantaardige producten schadelijke organismen.
3. Koninklijk besluit van 10/08/2005 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen.
4. Ministerieel besluit van 04/07/1996 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder bepaalde schadelijke organismen, planten, plantaardige producten en andere materialen in de bijlagen I tot en met V bij het koninklijk besluit van 3 mei 1994 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen voor proefnemingen of wetenschappelijke doeleinden en voor selectiewerkzaamheden in de Gemeenschap of in bepaalde beschermde gebieden daarvan mogen worden binnengebracht of in verkeer gebracht.

Voldoet de indicator aan de geïdentificeerde criteria ? :

Meetbaar (beschikken over kwantitatieve gegevens)

- Onafhankelijk (geen overlapping tussen indicatoren)
- Betrouwbaar (bias gevoeligheid)
- Beschikbaarheid van de informatie in bestaande rapporten of documenten
- Relevant voor de sanitaire toestand van de plantaardige productie
- Duidelijke interpretatie
- Duurzaam
- Het geheel van indicatoren dient representatief te zijn voor de productieketen van de planten en plantaardige producten

Opmerkingen : De cijfers bevatten de resultaten van de survey op aardappelpootgoed, de resultaten van analyses na visuele inspecties en meldingen, maar bevatten noch de resultaten van analyses van de mate van verontreinigingen en hun monitoring, noch de resultaten betreffende de controle van invoeren en binnenbrengen.

Aanwijzingen laten vermoeden dat dit quarantaineorganisme een opkomend risico vormt.

Toelichting bij de resultaten : Hoewel er in 2010 en 2009 herhaaldelijk meldingen waren van wortelknobbelnematoden (*Meloidogyne*) in de productie van groenten in volle grond en bij consumptie-aardappelen, tonen de resultaten van de monitoring aan dat de productieplaatsen van aardappelpootgoed hiervan nog steeds gevrijwaard zijn. Een jaarlijkse gerichte monitoring (160 monsters), verzorgd door de Regio's in het kader van de delegatie, toont eveneens aan dat deze parasieten niet worden aangetroffen in gecertificeerd aardappelpootgoed voortgebracht in België. In 2007 werd een besmetting van consumptieaardappelen door *Meloidogyne chitwoodi* gemeld door een laboratorium.